

BEATA MADEJ

Uniwersytet Wrocławski
beata.madej@prawo.uni.wroc.pl

Doręczenia pism jednostkom organizacyjnym w postępowaniu administracyjnym

Instytucja doręczeń w postępowaniu administracyjnym uregulowana została w ramach części ogólnej w rozdziale VIII kodeksu postępowania administracyjnego¹ (dalej: k.p.a.) zatytułowanym doręczenia. Regulacje tego dotyczące zdają się mieć charakter swego rodzaju „instrukcyjny” czy bardziej techniczny. Podnieść jednak należy, iż instytucja doręczeń w zasadzie we wszystkich postępowaniach procesowych, w tym administracyjnym, ma podstawowe znaczenie. Potwierdzenie powyższej tezy stanowić może bogate orzecznictwo i dorobek doktryny w przedmiocie instytucji doręczeń. Jednak o olbrzymim znaczeniu tej instytucji procesowej świadczy zapewne jej walor praktyczny. Właśnie problemy praktyczne powstałe w związku z kazuistycznymi regulacjami w zakresie doręczeń szeroko pojętym jednostkom organizacyjnym uzasadniają podjęcie rozważań w tej kwestii. Niezbędne jest jednak przede wszystkim dokonanie pewnych ogólnych ustaleń, odnoszących się do pojęcia i charakteru tej instytucji prawa procesowego.

1. Doręczenie jako czynność techniczna procesowa

Wobec braku legalnej definicji opisywanej instytucji prawa procesowego niewątpliwie sięgnąć należy do poglądów nauki. Zgodnie z definicją przedstawioną przez G. Łaszczycę i A. Matana:

doręczenie jest to — co do zasady — wyraźna, władcza, obligatoryjna, formalna i nieodwołalna czynność procesowa techniczna właściwego organu administracji publicznej lub wykonującego

¹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 267.

funkcje zlecone, za pomocą której przekazuje (udostępnia) się pisma adresatowi w postępowaniu administracyjnym, w sposób przewidziany prawem, z którą prawo wiąże określone skutki prawne².

Uogólniając przedstawiane w doktrynie propozycje definicji doręczeń, można sformułować tezę, że powszechnie uznaje się instytucję doręczenia za czynność materialno-techniczną, wywołującą określone skutki prawne przez fakty. Takie rozumienie instytucji doręczenia przyjmuje się też w orzecznictwie, czego przykładem może być uzasadnienie wyroku NSA:

Doręczenie stanowi czynność materialno-techniczną administracji, wywołującą określone skutki prawne przez fakty. Wykonywanie czynności materialno-technicznych wymaga podstawy prawnej. Dla czynności doręczania pism w postępowaniu administracyjnym taką podstawę prawną stanowią przepisy KPA. Czynności materialno-techniczne doręczenia uregulowane w KPA są sformalizowane, co jest nieodzowne z uwagi na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny³.

Do skutków tych zaliczyć można początek biegu terminów do dokonania niektórych czynności w postępowaniu (na przykład początek biegu terminu do wnoszenia środków zaskarżenia) czy też związanie organu wydaną decyzją. Potwierdzeniem tego jest stanowisko prezentowane przez przedstawicieli prawa procesowego:

Czynności materialno-techniczne doręczenia uregulowane w k.p.a. są sformalizowane i to aż do granic kazuistyki unormowań, co jest nieodzowne z uwagi na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy odnieść do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe lub materialnoprawne stron i innych uczestników postępowania, jak również od daty doręczenia określonych pism ciężar będą na nich obowiązki, zaniechanie wykonania których może pociągać za sobą zastosowanie środków przymusu administracyjnego, a nawet sankcji karnych⁴.

Podsumowując, podzielam stanowisko zajęte w doktrynie, zgodnie z którym „Instytucja doręczeń pism w postępowaniu ma zatem istotne znaczenie dla prawidłowego przebiegu postępowania”⁵.

2. Charakter i skutki prawne instytucji doręczeń

W zakresie ogólnych kwestii odnoszących się do instytucji doręczenia uregulowanej w k.p.a. należy uczynić kilka uwag dotyczących charakteru i roli przepisów w podnoszonym aspekcie. Wobec doniosłości opisywanej instytucji prawnej

² G. Łaszczycza, A. Matan, *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym*, Kraków 1998, s. 47.

³ Wyrok NSA z dnia 23 listopada 2001 r., V SA 1174/01, Legalis 1064671.

⁴ B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 244.

⁵ A. Wrześcińska-Nowacka, *Doręczenia*, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego: komentarz dla praktyków*, red. L. Klat-Wertelecka, A. Mudrecki, Gdańsk 2012, s. 182.

enigmatyczne wręcz uregulowanie wydaje się co najmniej „niedostosowane”. Zauważyli to autorzy cytowanego komentarza, pisząc:

Czynność doręczania pisma, będąca ze swej natury czynnością materialno-techniczną powodującą skutki prawne przez fakty, jest uregulowana bardzo drobiazgowo w k.p.a. Składają się na to co najmniej dwie przyczyny, pierwszą stanowi to, że w k.p.a. nie zamieszczono delegacji do wydania przepisów wykonawczych dotyczących doręczania pism przez pocztę, jak w przypadku KPC i KPK, a wobec tego trzeba było uwzględnić w regulacji ustawowej postanowienia przepisów normujących wykonywanie powszechnych usług pocztowych. Po wtóre, samo doręczenie pisma, będącego pisemnym utrwaleniem czynności procesowej, powoduje szereg bardzo doniosłych skutków prawnych⁶.

Organy administracji publicznej zobowiązane są więc do tego, aby pisma, stanowiące z jednej strony swego rodzaju utrwalenie dokonanych w postępowaniu administracyjnym czynności procesowych, z drugiej zaś zasadniczą formę komunikowania się organu ze stroną czy innymi uczestnikami postępowania, były skutecznie doręczane. Jak wiele z tym trudności, świadczy niewątpliwie bogate orzecznictwo w przedmiotowym zakresie oraz wiele praktycznych problemów, które w dalszej części będą przedmiotem głębszych rozważań. Wskazany obowiązek ciążyący na organie administracji publicznej związany jest z obowiązującą w postępowaniu administracyjnym zasadą oficjalności doręczeń, wyrażoną w art. 39 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przepisu organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem, przez operatora pocztowego, w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz.U. poz. 1529), przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. Zasada ta wyraża się przede wszystkim w tym,

ze strony i inni uczestnicy postępowania ani nie muszą składać osobnych wniosków lub żądań co do doręczania im pism, ani nie muszą dowiadywać się w siedzibie organu, czy jest jakieś pismo do odebrania w ich sprawie, ponieważ organ z urzędu dokonuje doręczeń, gdyż jest to jego ustawowy obowiązek [...]. Podobnie jak w postępowaniu cywilnym rozwiązanie to jest podyktowane społecznym znaczeniem i funkcją postępowania administracyjnego [...]⁷.

W aspekcie ogólnych uwag, należy też zaznaczyć, co związane jest z zasadą oficjalności doręczeń w postępowaniu administracyjnym, że:

prawne skutki są związane z doręczeniem pisma, natomiast nie jest istotne, z punktu widzenia poprawności czynności procesowych i biegu postępowania, czy adresat zapoznał się z treścią pisma [...]. W ocenie prawidłowości doręczenia bierze się pod uwagę sam fakt dotarcia pisma do adresata, z tego też względu w art. 39 stanowi się, że doręczenie pisma następuje za pokwitowaniem potwierdzenia doręczenia pism⁸.

Ten ugruntowany w piśmiennictwie pogląd znajduje potwierdzenie w orzecznictwie. Tytułem przykładu wskazać można sentencję wyroku WSA we Wrocławiu, w której podniesiono, że:

⁶ B. Adamiak, J. Borkowski, *op. cit.*, s. 241.

⁷ *Ibidem*, s. 242.

⁸ *Ibidem*.

Nie można bowiem traktować tożsamo doręczenia decyzji, jakie ma być dokonane w sposób przewidziany w przepisach art. 39–49 KPA, i możliwości zapoznania się z treścią decyzji. Ustawa wiąże bowiem wszystkie skutki formalno- i materialnoprawne z doręczeniem pisma (orzeczenia) jako sformalizowaną czynnością, a nie z zapoznaniem się z jego treścią⁹.

Podobne stanowisko zajął NSA, wskazując, że „skuteczność doręczenia nie jest uzależniona od zapoznania się przez adresata z treścią doręzonego mu pisma”¹⁰. Pisząc o kwestiach ogólnych i wspólnych każdemu rodzajowi doręczeń przewidzianych w k.p.a., warto jeszcze podnieść aspekt charakteru przepisów normujących opisywaną, doniosłą prawnie czynność technicznoprosową. Szczegółowo problematykę charakteru przepisów regulujących czynność doręczenia przedstawili cytowani autorzy opracowania poświęconego właśnie tej instytucji prawa procesowego¹¹. Uogólniając, warto wskazać, co potwierdza zarówno doktryna, jak i judykatura, że przepisy k.p.a. o doręczeniach mają charakter gwarancyjny¹². Na taki charakter norm i samej instytucji doręczeń zwrócił uwagę w jednym z orzeczeń WSA we Wrocławiu, w którym czytamy, że:

Strona nie może ponosić ujemnych konsekwencji wynikających z zaniedbań czy też braku konsekwencji w doręczaniu decyzji przez organ administracji. Doręczenie jest czynnością procesową, z którą wiążą się istotne dla strony postępowania skutki prawne. Gwarancyjny charakter tej instytucji oznacza, że tylko prawidłowe doręczenie, to znaczy dokonane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie, uzależnia skuteczność czynności podejmowanych przez organ. Stąd ocena prawidłowości doręczenia musi mieć charakter pełny i nie może budzić żadnych wątpliwości¹³.

Traktowanie natomiast przepisów normujących instytucję doręczeń za mające charakter jedynie porządkujący czy instrukcyjny nie znajduje prawnego ani też realnego uzasadnienia. Doręczenie dokonane z naruszeniem norm regulujących instytucję doręczeń pociąga za sobą wadliwość tej czynności technicznoprosowej. Zarówno w piśmiennictwie, jak i orzecznictwie zgodnie uznaje się, iż przepisy regulujące doręczenia mają charakter przepisów bezwzględnie stosowanych (*ius cogens*). W uzasadnieniu wyroku WSA w Krakowie wskazano, że „Przepisy art. 39 i nast. KPA, regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają charakteru uznaniowego. Są to przepisy bezwzględnie obowiązujące, które nie pozostawiają organom administracji żadnego luzu decyzyjnego”¹⁴. Zaznaczyć należy, iż moje rozważania nie obejmują takich zagadnień, jak przedmiot i podmiot doręczeń, wymogi doręczeń, szczegółowa analiza sposobów doręczeń, dowód doręczenia czy koszty doręczenia. Bez wątpienia mieszczą się one w ramach ogólnych kwestii, które nierozzerwalnie wiążą się z omawianą insty-

⁹ Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 14 lipca 2009 r., I SA/Wr 167/09, Legalis nr 1063627.

¹⁰ Wyrok NSA z dnia 15 lipca 1999 r., SA/Rz 1982/28, LEX nr 42498.

¹¹ G. Łaszczyca, A. Matan, *op. cit.*, s. 25–31.

¹² Zob. *ibidem*, s. 26; B. Adamiak, J. Borkowski, *op. cit.*, s. 242.

¹³ Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10 listopada 2010 r., III SA/Wr 511/09, Legalis nr 1069553.

¹⁴ Wyrok WSA w Krakowie z dnia 17 października 2007 r., II SA/Kr 531/06, Legalis nr 1071703.

tucją. Zostaną one jednak podniesione w zakresie odnoszącym się do doręczeń jednostkom organizacyjnym, ze względu na ograniczenie przedmiotu rozważań tylko do tej kategorii podmiotów.

3. Doręczanie pism osobom innym niż fizyczne

Uwzględnwszy aspekt podmiotowy omawianej instytucji procesowej, wskazać należy, iż ustawodawca przyjął odmienne rozwiązania prawne w kwestii doręczania pism w postępowaniu administracyjnym osobom fizycznym i ogólnie ujmując — osobom innym niż osoby fizyczne. Problematyce doręczeń pierwszej kategorii wskazanych podmiotów ustawodawca poświęcił nieco więcej uwagi, toteż może rodzić ona mniej praktycznych wątpliwości. Z kolei w kwestii doręczania pism podmiotom innym niż osoby fizyczne ustawodawca wydaje się bardziej enigmatyczny. Być może skąpa wręcz regulacja prawna w przedmiocie doręczania pism drugiej kategorii podmiotów sprawia, że problemów jest tu niewątpliwie więcej. Stanović to więc będzie przedmiot dalszych rozważań.

Zgodnie z brzmieniem art. 45 k.p.a. jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym doręcza się pisma w lokalu ich siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism. Przepis art. 44 stosuje się odpowiednio. Aktualne brzmienie cytowanego przepisu w sposób ogólny ujmuje krąg podmiotów pozostających w zakresie jego zastosowania w przeciwieństwie do wcześniejszej regulacji. Warto odnieść się więc do pierwotnego brzmienia cytowanego przepisu (art. 42 k.p.a.), który obejmował swoim zakresem państwowe jednostki organizacyjne, organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze, inne osoby prawne oraz organizacje społeczne. Od 1960 r. zaś kwestią niezmienną było doręczanie osobie upoważnionej do odbioru korespondencji w lokalu siedziby wskazanych w przepisie podmiotów. W kolejnych nowelizacjach zaobserwować można tendencję ustawodawcy do zawężania zakresu podmiotów, przez wymienienie państwowych jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych, innych jednostek organizacyjnych (nowelizacja k.p.a. w 1980 r.). Nowelizacją z 1998 r. krąg podmiotów został jeszcze bardziej ograniczony — do jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych. Analizując krąg podmiotów mieszczących się w zakresie zastosowania art. 45 k.p.a., należy wyjaśnić przede wszystkim wskazane w nim pojęcia — jednostki organizacyjnej i organizacji społecznej. Wątpliwości nie budzi pojęcie organizacji społecznej, której definicja legalna zawarta jest w art. 5 § 2 pkt 5 k.p.a.¹⁵ Nie ma natomiast normatywnej definicji jednostki organizacyjnej, dlatego wskazane jest odniesienie się do dorobku nauki i orzecznictwa.

¹⁵ Zgodnie z art. 5 § 2 pkt 5 ilekroć w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o organizacjach społecznych — rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne.

Posługując się pojęciem „jednostki organizacyjnej” kodeks nie podaje jego znaczenia. Nie wskazuje także w sposób wyraźny jakichkolwiek cech pozwalających uznać określony podmiot za taką jednostkę. Z samego pojęcia wynika jedynie wymóg wyodrębnienia organizacyjnego podmiotu. Brak dookreśleń oznacza, że jest to pojęcie zbiorcze. Nie ma podstaw do jego zawężania ze względu na określone kryterium. W pojęciu tym mieszczą się zatem jednostki organizacyjne publiczne (państwowe, samorządowe) i niepubliczne, posiadające osobowość prawną, jak i pozbawione tej właściwości, gospodarcze i społeczne. Nie ma znaczenia ich status (pozycja) w postępowaniu administracyjnym. Mogą występować w roli strony postępowania, podmiotu na prawach strony (Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, inne podmioty) czy nawet innego uczestnika postępowania [...] ¹⁶.

Podobne stanowisko zajmują inni przedstawiciele doktryny:

Pojęcie jednostki organizacyjnej jest zbiorczym określeniem zarówno tzw. państwowych jednostek organizacyjnych (o których mowa na przykład w art. 29 KPA), jak i innych, na przykład zrzeszających osoby wykonujące na własny rachunek określoną działalność gospodarczą, organizacje wyznaniowe, spółki osób fizycznych, bez względu na to, czy posiadają status osoby prawnej czy też nie ¹⁷.

W piśmiennictwie zaznacza się też, że artykuł 45 k.p.a., traktujący o doręczaniu pism, dopuszcza skuteczne doręczanie jednostkom organizacyjnym niezależnie od tego, czy mają one osobowość prawną, czy też jej nie mają ¹⁸. W orzecznictwie, podobnie jak w doktrynie, podnoszona jest kwestia wyodrębnienia organizacyjnego. W wyroku WSA w Krakowie orzekł, że:

Zgodnie z art. 45 KPA pisma doręcza się jednostkom organizacyjnym w lokalu ich siedziby. W tym kontekście kluczowym pytaniem dla niniejszej sprawy jest to, co oznacza użyte w cyt. przepisie pojęcie „jednostki organizacyjnej”. Kodeks postępowania administracyjnego nie definiuje tego pojęcia, należy się więc odwołać do ogólnego jego rozumienia, przyjętego w nauce prawa administracyjnego i w nauce administracji, a także poddać omawiany przepis wykładni celowościowej. Dla istnienia jednostki organizacyjnej w terminologii prawa administracyjnego lub nauki administracji wystarcza wyodrębnienie organizacyjne. Dopiero dalsze cechy danego podmiotu tworzą z danej jednostki organizacyjnej organ, urząd, zakład, centralę, filię lub inny podmiot prawa administracyjnego. Podstawą jest zawsze wyodrębnienie organizacyjne. Skoro więc cyt. art. 45 KPA posługuje się tylko określeniem: „jednostka organizacyjna”, to dla jej istnienia wystarcza samo to wyodrębnienie ¹⁹.

Zauważmy, iż przyjęcie i uznanie danego podmiotu za jednostkę organizacyjną czy organizację społeczną przesądza o stosowaniu przepisów k.p.a. normujących doręczenia podmiotom tej kategorii. Istotne więc, przede wszystkim w aspekcie skuteczności tej czynności, jest właściwe określenie podmiotu.

¹⁶ G. Łaszczycza, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. G. Łaszczycza, C. Martysz, A. Matan, Warszawa 2010, s. 459.

¹⁷ R. Orzechowski, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. J. Borkowski, Warszawa 1989, s. 136.

¹⁸ J. Borkowski, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. B. Adamiak, J. Borkowski, Warszawa 1996, s. 267.

¹⁹ Wyrok WSA w Krakowie z dnia 29 marca 2011 r, II SA/Kr 1547/10, Legalis nr 16365.

W świetle przyjętych rozwiązań prawnych można wskazać przykłady, komentowane zarówno w piśmiennictwie, jak i judykaturze, potwierdzające trudności co do prawidłowej kwalifikacji podmiotu i zastosowania właściwych przepisów. Tytułem przykładu wskazać można wątpliwości, jakie pojawiają się przy doręczeniach spółce cywilnej oraz przedsiębiorstwom prowadzonym przez osoby fizyczne. W pierwszym przypadku istnieje bogate orzecznictwo wypowiadające się za potraktowaniem spółek cywilnych jako jednostek organizacyjnych, którym pisma doręcza się na zasadach określonych w art. 45 k.p.a. Uogólniając, za zaliczeniem spółki cywilnej do kategorii jednostek organizacyjnych przemawiają cechy spółki cywilnej. Istotnie zaznacza się w doktrynie, że „W przypadku spółki cywilnej doręczeń należy dokonywać w sposób określony w art. 45, w sytuacji gdy spółka ta (a nie jej wspólnicy) ma być adresatem pisma, z uwagi na przysługującą jej z mocy przepisów prawa w danej sytuacji podmiotowość prawną”²⁰. Drugi z powołanych przykładów odnosi się do osób fizycznych, które prowadzą działalność gospodarczą. Zarówno doktryna, jak i orzecznictwo zgodnie przyjmują, iż należy doręczać pisma tej kategorii podmiotów na zasadach dotyczących osób fizycznych²¹. Wskazali na to przedstawiciele doktryny prawa procesowego, pisząc, że „W rozumieniu art. 45 nie będzie jednostką organizacyjną prowadzone przez osobę fizyczną przedsiębiorstwo (firma) wpisane do rejestru przedsiębiorców (Rejestru Sądowego lub Ewidencji Działalności Gospodarczej), gdyż to przedsiębiorca jest podmiotem praw i obowiązków”²².

4. Przesłanki skutecznego doręczenia pism jednostkom organizacyjnym

Odnosząc się do treści cytowanego art. 45 k.p.a., zauważyć należy, że ustawodawca uzależnia skuteczność doręczenia we wskazanym w przepisie miejscu. Na gruncie przyjętych rozwiązań miejscem doręczenia pism jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym jest wyłącznie lokal ich siedziby. W kwestii zaś ustalenia siedziby niewątpliwie przyjąć należy obowiązujące i mające zastosowanie do osób prawnych odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego (dalej: k.c.). Zgodnie z nimi siedzibą jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający, o ile ustawa lub oparty na niej statut nie stanowią inaczej

²⁰ A. Wrzeńska-Nowacka, *op. cit.*, s. 204. Zob. wyrok NSA z dnia 17 września 1999 r., V SA 100/99, Legalis nr 27103; wyrok NSA z dnia 25 czerwca 1998 r., SA/Bk 1302/97, Legalis nr 28002.

²¹ Zob. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 9 października 2008 r., I SA/Rz 549/08, Legalis nr 26366; wyrok NSA z dnia 6 maja 2010 r., II GSK 594/09, LEX nr 603724; wyrok NSA z dnia 4 listopada 2010 r., I OSK 911/10, Legalis nr 26850.

²² B. Adamiak, J. Borkowski, *op. cit.*, s. 259–260.

(art. 42 k.c.)²³. W odniesieniu do jednostek organizacyjnych, oprócz powyższego rozwiązania, niejednokrotnie siedziba danego podmiotu może być wskazana w akcie kreującym daną jednostkę bądź też w umowie cywilnoprawnej. Ustalenie lokalu siedziby jest niezbędne do skutecznego doręczenia. W piśmiennictwie wskazuje się, że „Doręczenie dokonane poza lokalem siedziby nie wywołuje skutku prawnego [...]”²⁴. Z brzmienia przepisu wynika, że ustawodawca wyłączył jakąkolwiek możliwość odstępstw od zasad doręczenia w nim wskazanych, dlatego dokonanie tej czynności poza lokalem stanowiącym siedzibę adresata nie wywołuje skutku prawnego. Aczkolwiek w orzecznictwie wskazuje się, że „Zainteresowana jednostka organizacyjna może wskazać miejsce do doręczeń inne niż lokal jej siedziby (pełnomocnik do doręczeń), w związku z czym doręczenie dokonane we wskazanym miejscu będzie zgodne z prawem”²⁵. W dalszej części ta kwestia zostanie poddana głębszej analizie. Zarówno doktryna, jak i judykatura stoją na stanowisku, że obowiązkiem osób prawnych i jednostek organizacyjnych jest właściwa organizacja pracy, która umożliwi doręczanie pism w godzinach pracy i w lokalu ich siedziby²⁶.

Kolejny ustawy wymóg z zakresie omawianej instytucji procesowej to wywołanie skutku prawnego przez doręczenie do rąk własnych osobom uprawnionym do odbioru pism. Ze względu na posłużenie się przez ustawodawcę zwrotem, któremu w każdym indywidualnym przypadku będzie można przypisać inną treść, to wydaje się najbardziej problematyczne. Potwierdzeniem jest niewątpliwie bogate orzecznictwo, rozstrzygające liczne powstałe w wyniku stosowania przyjętych w opisywanym zakresie rozwiązań prawnych. Spośród licznych orzeczeń wskazać można kilka, które wydają się najbardziej trafne. W wyroku WSA w Warszawie rozstrzygnął, że

Przez osobę upoważnioną do odbioru pism w rozumieniu art. 45 KPA należy rozumieć nie tylko osobę, która ma specjalne upoważnienie pod tym względem, ale również każdą osobę, która ze względu na funkcję wykonywaną w organizacji adresata jest regulaminowo lub zwyczajowo uprawniona do odbioru pism, na przykład pracownik kancelarii (biura), portier. Kwestie organizacji pracy i panujące w danej jednostce zwyczaje nie mogą zmienić rozumienia jednoznacznych w swojej treści przepisów kodeksu postępowania administracyjnego²⁷.

Podobnie orzekł WSA w Szczecinie:

Stosownie do treści art. 45 KPA — jako upoważnioną należy traktować każdą osobę, która ze względu na funkcję wykonywaną w organizacji adresata jest regulaminowo lub zwyczajowo uprawniona do odbioru pism, na przykład pracownik kancelarii (biura), portier, członek zarządu

²³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny, Dz.U. Nr 16, poz. 93.

²⁴ G. Łaszczyca, *op. cit.*, s. 460.

²⁵ Wyrok NSA OZ w Poznaniu z 24 czerwca 1999 r., I SA/Po 2644/98, LexPolonica nr 346687; wyrok NSA z 20 października 2010 r., II OSK 1650/09, LexPolonica nr 2521609.

²⁶ G. Łaszczyca, *op. cit.*, s. 460–461.

²⁷ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 27 listopada 2009 r., I SA/Wa 1435/09, Legalis nr 81848.

(administracji) itp. To na osobach prawnych (jednostkach organizacyjnych) ciąży obowiązek takiej organizacji pracy, aby doręczenie pism w godzinach pracy i w lokalu ich siedziby było możliwe. Brak jest bowiem podstaw do wymagania od doręczyciela, aby każdorazowo dokonując doręczenia korespondencji osobie prawnej (jednostce organizacyjnej) sprawdzał, że pismo odbiera osoba uprawniona. Strona nie może uwolnić się od odpowiedzialności za brak należytego zorganizowania przepływu informacji w jednostce lub niewypracowanie procedur przy odbiorze napływającej korespondencji²⁸.

W licznych orzeczeniach daje się zauważyć stanowisko, zgodnie z którym: „Zakres występującego na gruncie art. 45 KPA pojęcia »osoby uprawnionej« zależy od wewnętrznego podziału funkcji w określonej jednostce i przyjętej w tym zakresie praktyki”²⁹.

Z kolei WSA w Olsztynie orzekł, że:

Posłuszenie się przez ustawodawcę w przepisie art. 45 KPA terminem osoby uprawnionej do odbioru korespondencji wywołuje określone konsekwencje prawne. Oznacza bowiem, iż zakres tego pojęcia jest znacznie szerszy od terminu osoby upoważnionej, występującego na gruncie postępowania podatkowego (art. 151 Ordynacji podatkowej). Można go odnosić nie tylko do formalnego umocowania danej osoby do odbioru korespondencji, lecz także do takiej sytuacji faktycznej, w jakiej znajduje się dana osoba, będąca pracownikiem jednostki organizacyjnej, która to sytuacja świadczyć może o uprawnieniu teź do odbioru korespondencji. Dokonane wyłącznie do rąk prezesa zarządu uznać należy za nadużycie przysługujących podatnikowi uprawnień procesowych. Oznacza bowiem zbyt wąską, rygorystyczną i nieliczącą się z realiami obrotu wykładnię art. 45 KPA, zwłaszcza w sytuacji gdy osoba ta przebywa na zwolnieniu lekarskim, nie upoważniając nikogo do odbioru pism. Dlatego teź upoważnionym będzie także osoba zwyczajowo uprawniona do odbioru korespondencji, na przykład pracownik³⁰.

Przedstawione przykłady rozumienia niedookreślonego pojęcia osób uprawnionych do odbioru pism w świetle art. 45 k.p.a. przyjmuje teź doktryna. Tytułem przykładu, zdaniem E. Iserzona „upoważniona będzie także osoba zwyczajowo uprawniona do odbioru pism na przykład pracownik kancelarii (biura), portier, członek zarządu (administracji)”³¹. Wobec pojawiających się niejednokrotnie problemów praktycznych w zakresie doręczania pism do rąk własnych osób uprawnionych ugruntowane zostało w judykaturze i również komentowane w piśmiennictwie stanowisko, które niewątpliwie ma doniosły walor praktyczny. Mianowicie, doręczający pismo nie ma obowiązku sprawdzania, czy pismo odbiera osoba uprawniona. Obowiązek ten ciąży na jednostce organizacyjnej, która powinna tak zorganizować odbiór pism, by dokonywała tego osoba uprawniona. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest, że wszelkie błędy popełnione przez osobę uprawnioną do odbioru pism z zakresie dokonywania czynności odbioru

²⁸ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 17 września 2009 r., II SA/Sz 642/09, Legalis nr 82259.

²⁹ Wyrok NSA z dnia 22 grudnia 2008 r., II OSK 1702/07, Legalis nr 83047.

³⁰ Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 29 kwietnia 2009 r., I SA/OI 226/09, Legalis nr 83889.

³¹ E. Iserzon, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. E. Iserzon, J. Starościk, Warszawa 1970, s. 124.

obciążają adresata pisma. Dla potwierdzenia jako przykłady tego rodzaju sytuacji, które stały się przedmiotem rozstrzygnięć sądów administracyjnych, wymienić można zaginięcie pisma po jego odbiorze czy niewłaściwe odnotowanie daty doręczenia³². Bogaty dorobek orzecznictwa, odnoszący się do przyjętego w świetle art. 45 k.p.a. rozwiązania, potwierdza, iż rodzi ono wiele praktycznych — doniosłych prawnie problemów.

5. Doręczanie pism jednostkom organizacyjnym w sytuacjach szczególnych

Niewątpliwie warto zwrócić uwagę na wypracowane w orzecznictwie sądów administracyjnych (komentowane także w doktrynie) zasady ustalania odbioru pism w sytuacjach szczególnych. Przyjęto, że:

W sytuacji, gdy jednostka organizacyjna nie ma obsługi, która zwyczajowo zajmuje się wysyłaniem i odbiorem korespondencji (sekretariat, biuro), a żaden z pracowników funkcjonujących w siedzibie jednostki organizacyjnej nie został formalnie upoważniony do odbioru korespondencji, za prawidłowe należy uznać doręczenie pisma do rąk pracownika uprawnionego do sprawowania bieżącej obsługi firmy, załatwiania zwykłych spraw związanych z funkcjonowaniem podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. W praktyce oznacza to, że w jednostce zajmującej się działalnością handlową taką osobą może być osoba zatrudniona na przykład na stanowisku sprzedawcy, kierownika działu handlowego, kierownika magazynu³³.

Kolejnym szczególnym przypadkiem komentowanym w doktrynie i orzecznictwie jest przykład dotyczący spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością do odbioru pism jest upoważniony członek organu spółki uprawniony do jej reprezentowania lub pełnomocnik albo pracownik uprawniony do odbioru pism. Nie jest natomiast uprawniona do odbioru pism wyspecjalizowana komórka zajmująca się księgowością³⁴.

Odmienne zasady przyjęto także w sytuacji już wcześniej omawianej, odnoszącej się do spółki cywilnej:

³² Zob. postanowienie NSA OZ we Wrocławiu z dnia 17 października 1995 r., SA/Wr 1703/95, LexPolonica nr 342034; wyrok NSA OZ w Gdańsku z dnia 12 lutego 1997 r., I SA/Gd 1453/96, LexPolonica nr 340104; wyrok NSA OZ w Gdańsku z dnia 20 czerwca 1997 r., I SA/Gd 298/97, LexPolonica nr 338860.

³³ P. Przybysz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 177. Zob. wyrok NSA OZ w Gdańsku z dnia 16 października 1998 r., I SA/Gd 1753/97, LexPolonica nr 334269; postanowienie WSA w Warszawie z dnia 24 stycznia 2007 r., VI SA/Wa 1456/06, Legalis nr 88607.

³⁴ P. Przybysz, *op. cit.*, s. 177; postanowienie SN z dnia 5 października 1994 r., III ARN 54/94, OSNAPIUS 1994, nr 12, poz. 187; wyrok NSA z dnia 6 października 1998 r., III SA 608/97, LexPolonica nr 338642.

Wspólnik spółki cywilnej jest uprawniony do odbioru pism w sytuacji, gdy spółka cywilna jako podmiot gospodarczy ma jedną siedzibę, a decyzja dotycząca spółki w nagłówku obok nazwy spółki wymienia nazwiska i imiona wspólników i jest doręczona na adres siedziby i odebrana przez któregokolwiek ze wspólników³⁵.

Należy tu też odnieść się do treści zdania drugiego omawianego przepisu, dotyczącego doręczeń podmiotom innym niż fizyczne. Odesłanie do art. 44 k.p.a. z zastrzeżeniem odpowiedniości w jego stosowaniu zostało dodane do art. 45 k.p.a. nowelą z 2005 r.³⁶ Nowelizacja spowodowała rozszerzenie sposobu doręczania pism jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym. Oprócz wskazanego i opisanego sposobu — doręczenia właściwego — ustawodawca dopuścił możliwość doręczenia subsydiarnego. Przyjęta konstrukcja doręczenia subsydiarnego wymaga odpowiedniego zastosowania art. 44 k.p.a. Wobec tego uzasadnione wydaje się rozważenie zakresu odesłania do odpowiedniego zastosowania regulacji z art. 44 k.p.a. Odpowiednie zastosowanie oznacza, iż niektóre normy wyrażone w art. 44 k.p.a. znajdują zastosowanie wprost, inne w części (z odpowiednią modyfikacją), a inne w ogóle nie będą mogły być zastosowane³⁷. Bezpośrednie zastosowanie będą miały zasady doręczenia subsydiarnego, odnoszące się do obowiązku powtórnego zawiadomienia oraz fikcji doręczenia z obowiązkiem pozostawienia pisma w aktach sprawy. Zastosowanie wprost przepisu art. 44 § 1 następuje też w zakresie miejsca złożenia, przechowywania pisma oraz reguł wyznaczania terminu. Jak napisał G. Łaszczyca:

Wyłączeniu ulega natomiast, ze względu na sprzeczność z treścią art. 45 zdanie 1, przesłanka stosowania doręczenia subsydiarnego, określona w zdaniu 1 art. 44 § 1. Obowiązek doręczenia subsydiarnego jednostce organizacyjnej powstaje zatem wówczas, gdy zachodzi niemożność doręczenia skierowanego do niej pisma w lokalu jej siedziby do rąk osoby uprawnionej do odbioru pism³⁸.

Odpowiedniej modyfikacji wymaga natomiast przepis art. 44 § 2 w części odnoszącej się do miejsca umieszczenia zawiadomienia. W odniesieniu do jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych przyjmuje się, że ograniczyć je należy do drzwi lokalu siedziby jednostki organizacyjnej czy też widocznego miejsca przy wejściu na teren, do którego jednostka organizacyjna ma tytuł prawny³⁹.

³⁵ P. Przybysz, *op. cit.*, s. 178; wyrok NSA OZ w Białymstoku z dnia 25 czerwca 1998 r., SA/Bk 1302/97, LexPolonica nr 338674; wyrok NSA OZ w Białymstoku z dnia 2 lipca 1998 r., SA/Bk 940/97, LexPolonica nr 338964, „Glosa” 2001, nr 8, s. 44.

³⁶ Ustawa z dnia 11 marca 2005 r. o zmianie ustawy — Kodeks postępowania administracyjnego, Dz.U. Nr 78, poz. 682.

³⁷ G. Łaszczyca, *op. cit.*, s. 462.

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ *Ibidem*.

6. Doręczanie pism podmiotom innym niż fizyczne a instytucja zastępstwa procesowego — problemy praktyczne

W zakresie rozważań poświęconych instytucji doręczeń jednostkom innym niż osoby fizyczne uwzględnić należy także kwestię zastępstwa procesowego. Pojawiające się praktyczne problemy dotyczące doręczeń jednostkom organizacyjnym niejednokrotnie związane są właśnie z tą instytucją prawa procesowego, która może stanowić materię odrębnej analizy. Warto odnieść się do stanowiska zajętego w doktrynie prawa procesowego:

Od zasady doręczania pism stronie osobiście lub osobie upoważnionej do odbioru pism kierowanych do osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych przewidziane są w art. 40 trzy wyjątki, które powinny być interpretowane ścisłając. Wyjątki te dotyczą przypadków reprezentowania stron przez inne podmioty, tzn. przez przedstawiciela, kuratora, pełnomocnika, osobę upoważnioną do odbioru pism w konkretnej sprawie (art. 40 § 1–3)⁴⁰.

W odniesieniu do doręczeń podmiotom innym niż fizyczne wyjątkiem, który występuje najczęściej, jest reprezentowanie strony (będącej jednostką organizacyjną czy organizacją społeczną) przez pełnomocnika. Należy pamiętać, iż instytucja pełnomocnictwa procesowego zostanie podniesiona wyłącznie w zakresie wyznaczonym przez przedmiot ogólnych rozważań — tj. dotyczących instytucji doręczeń podmiotom innym niż fizyczne. Problematyka zastępstwa procesowego, w tym głównie pełnomocnictwa w ogólnym postępowaniu administracyjnym, zostanie podniesiona więc w ograniczonym zakresie. Niewłaściwe doręczanie pism podmiotom innym niż fizyczne niejednokrotnie wiąże się z reprezentowaniem podmiotu przez pełnomocnika. W sytuacji jego ustanowienia pisma doręcza się pełnomocnikowi. Praktyka jednak dostarcza wiele przykładów, które świadczą o tym, iż organy administracji publicznej, mimo jasno określonej zasady wyrażonej w art. 40 § 2 k.p.a., doręczają pisma w sposób niezgodny z prawem. Potwierdzeniem tego jest ugruntowane i szeroko komentowane w piśmiennictwie sta-

⁴⁰ B. Adamiak, J. Borkowski, *op. cit.*, s. 248. Zgodnie z art. 40 § 1. Pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela — temu przedstawicielowi. § 2. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi. Jeżeli ustanowiono kilku pełnomocników, doręcza się pisma tylko jednemu pełnomocnikowi. Strona może wskazać takiego pełnomocnika. § 3. W sprawie wszczętej na skutek podania złożonego przez dwie lub więcej stron pisma doręcza się wszystkim stronom, chyba że w podaniu wskazały jedną jako upoważnioną do odbioru pism. § 4. Strona zamieszkała za granicą lub mająca siedzibę za granicą, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w kraju, jest obowiązana wskazać w kraju pełnomocnika do doręczeń. § 5. W razie niewskazania pełnomocnika do doręczeń przeznaczone dla tej strony pisma pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. Stronę należy o tym pouczyć przy pierwszym doręczeniu. Strona powinna być również pouczona o możliwości złożenia odpowiedzi na pismo wszczynające postępowanie i wyjaśnień na piśmie oraz o tym, kto może być ustanowiony pełnomocnikiem.

nowisko, poparte dodatkowo bogatym dorobkiem judykatury⁴¹. Warto rozważyć skutki, jakie wiążą się z niewłaściwym zastosowaniem przepisów w podniesionym aspekcie. Przede wszystkim, co zostało już wcześniej zaznaczone — doręczenie pism jednostkom organizacyjnym jest skuteczne, jeżeli następuje w lokalu ich siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism. Niespełnienie określonych w art. 45 k.p.a. warunków pociąga za sobą bezskuteczność czynności doręczenia. W sytuacji wyjątkowej, a taką jest reprezentacja podmiotu przez pełnomocnika, skuteczne dokonanie czynności technicznoprocesowej o wysokiej doniosłości prawnej następuje przez doręczenie pisma pełnomocnikowi. Nie wywołuje natomiast skutku prawnego doręczenie pisma stronie — czyli w omawianym przypadku w lokalu jej siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism — w sytuacji kiedy ustanowiono pełnomocnika. „Od chwili ustanowienia pełnomocnika strona działa za jego pośrednictwem z pełnym skutkiem prawnym, a wobec tego również wszystkie pisma doręcza się pełnomocnikowi, a nie stronie”⁴². Uzasadnione jest tu odwołanie się do orzeczenia NSA, w którym sformułowano tezę, że „Pominięcie przez organ administracji pełnomocnika strony jest równoznaczne z pominięciem strony w postępowaniu administracyjnym i uzasadnia wznowienie postępowania na zasadzie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”⁴³. Rozważenia wymaga jeszcze sytuacja doręczenia pisma zarówno pełnomocnikowi, jak i stronie. W doktrynie wskazuje się, że „doręczenie pełnomocnikowi jest prawnie skuteczne, natomiast doręczenie bezpośrednio do rąk strony nie ma dla niej mocy wiążącej. Strona zostaje jedynie poinformowana o treści pisma, bez żadnych związanych z tym konsekwencji procesowych”⁴⁴. Podobne stanowisko zajmuje judykatura. W tezie wyroku WSA w Łodzi czytamy:

W sytuacji, gdy obok doręczenia pisma pełnomocnikowi, doręczono je stronie, która ustanowiła pełnomocnika, doręczenie to ma charakter wyłącznie informacyjny. Jednoczesne doręczenie pisma stronie i pełnomocnikowi wywołuje jedynie ten skutek, że strona jest poinformowana o treści pisma. Skutki prawne związane z jego doręczeniem rozpoczynają się z datą skutecznego doręczenia pisma pełnomocnikowi⁴⁵.

Przyjęta praktyka niewątpliwie rodzi wiele doniosłych prawnie problemów. Przede wszystkim rodzą się wątpliwości co do skuteczności dokonania czynności

⁴¹ Zob. A. Matan, *Zastępstwo procesowe w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Katowice 2001.

⁴² B. Adamiak, J. Borkowski, *op. cit.*, s. 248; zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 20 lipca 2010 r., VII SA/Wa 912/10, Legalis nr 2988734; wyrok WSA w Warszawie z dnia 30 września 2010 r., II SA/Wa 782/10, Legalis nr 3098663; wyrok WSA w Krakowie z dnia 8 czerwca 2011 r., II SA/Kr 551/11, Legalis nr 3100066; wyrok WSA w Warszawie z dnia 28 grudnia 2011 r., VI SA/Wa 1702/11, Legalis nr 2991914; wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 stycznia 2012 r., VI SA/Wa 1704/11, Legalis nr 2992931.

⁴³ Wyrok NSA z dnia 10 lutego 1987 r., SA/Wr 875/86, ONSA 1987, nr 1, poz. 13.

⁴⁴ *Czynności procesowe zawodowego pełnomocnika w sprawach administracyjnych i sądowniczoadministracyjnych*, red. H. Knysiak-Molczyk, Warszawa 2011, s. 68.

⁴⁵ Wyrok WSA w Łodzi z dnia 6 sierpnia 2010 r., II SA/Łd 467/10, Legalis nr 2993904.

doręczenia czy biegu terminów procesowych, na przykład do wnoszenia środków zaskarżenia. Ustanowienie pełnomocnika i przyjęcie przez ustawodawcę rozwiązania, iż w wypadku ustanowienia kilku pełnomocników pisma doręcza się tylko jednemu pełnomocnikowi — wskazanemu przez stronę bądź wybranemu przez organ, niewątpliwie służyć ma uproszczeniu czynności procesowych i obniżeniu kosztów postępowania. Gdy zaś organy administracji publicznej doręczają pisma kilku pełnomocnikom i dodatkowo jeszcze stronie bądź stronom, następuje nieuzasadnione sformalizowanie czynności procesowych i nierespektowanie szeroko rozumianych zasad ekonomiki procesowej. Można bowiem wyobrazić sobie postępowanie administracyjne z udziałem kilkudziesięciu czy kilkunastu stron, którym doręcza się pisma jedynie informacyjnie, a jednocześnie koszty postępowania niepotrzebnie rosną. Praktyka potwierdza, iż organy administracji publicznej pomijają zupełnie zasady ekonomiki procesowej, dlatego doręczają pisma, co nie znajduje prawnej podstawy — zarówno stronie, jak i wszystkim pełnomocnikom.

Jako przykład z praktyki niewłaściwego zastosowania przepisów k.p.a. odnośnie do doręczeń jednostkom organizacyjnym wskazać można następującą sytuację: stroną postępowania była spółka akcyjna, działająca w przedmiotowej sprawie przez pełnomocników, których adres do doręczeń mieścił się w oddziale tejże spółki. Organ administracji publicznej dokonał niewłaściwego doręczenia (w podanym przykładzie była to decyzja administracyjna), po pierwsze, doręczając decyzję do siedziby spółki akcyjnej, siedziby oddziału spółki i wszystkim pełnomocnikom w przedmiotowej sprawie (łącznie organ doręczył pięć decyzji, albowiem pełnomocników było trzech). Pomijając aspekt kosztów postępowania i braku znajomości przepisów dotyczących doręczania pism w postępowaniu administracyjnym, warto przede wszystkim zauważyć konsekwencje niewłaściwego doręczenia pisma. Decyzja została doręczona z potwierdzeniem odbioru dokonany przez różne podmioty i w różnej dacie. Wobec tego powstaje pytanie, od jakiej daty rozpoczyna się bieg terminu do wniesienia odwołania w przedmiotowej sprawie. W zasadzie uzasadnione jest przede wszystkim ustalenie, czy doręczenie można uznać za skuteczne. W świetle przyjętych przez ustawodawcę rozwiązań prawnych, we wskazanym stanie faktycznym skuteczne dokonanie czynności technicznoprocesowej, jaką jest doręczenie, nastąpiłoby do rąk jednego pełnomocnika — albo wskazanego przez stronę, albo wybranego przez organ. W tym przypadku każdemu z pełnomocników została doręczona decyzja w tej samej dacie. Wobec tego, chociaż zgodne z przepisami k.p.a. byłoby doręczenie jednemu pełnomocnikowi, bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia rozpoczyna się od daty doręczenia decyzji pełnomocnikom. Natomiast doręczenia decyzji pod adresem siedziby spółki akcyjnej i adresem jej oddziału nie można traktować jako doręczenia wywołującego doniosłe prawnie skutki. W podanym stanie faktycznym można byłoby wyobrazić sobie sytuację, w której przedmiotowa decyzja byłaby doręczona wszystkim pełnomocnikom, ale w różnej dacie. Wtedy pojawiłyby się wątpliwości odnośnie do określenia daty, od której należy

liczyć bieg terminu do wniesienia odwołania. Rozbieżności mogłyby pojawić się zarówno po stronie organu administracji publicznej, jak i po stronie pełnomocników przedmiotowego postępowania. Podany przykład z praktyki niewłaściwego zastosowania przepisów odnoszących się do doręczeń potwierdza, iż jest to czynność techniczno-procesowa o wysokiej doniosłości prawnej.

7. Podsumowanie

Reasumując, instytucja doręczeń jest czynnością materialno-techniczną, z której dokonaniem prawo wiąże określone skutki prawne. Skuteczność doręczenia uwarunkowana jest spełnieniem określonych przez ustawodawcę wymogów i przesłanek. W zakresie doręczeń jednostkom organizacyjnym, ze względu na niedookreślony charakter użytych w art. 45 k.p.a. zwrotów, warunki, które spełnić należy, by dokonana czynność doręczenia była skuteczna, wywołują w praktyce wiele problemów. Potwierdzeniem jest chociażby bogaty dorobek orzecznictwa w przedmiocie zaistniałych praktycznych problemów odnoszących się do doręczeń podmiotom innym niż fizyczne. Problematyka doręczeń pism jednostkom organizacyjnym jest niewątpliwie zagadnieniem wartym uwagi, zwłaszcza ze względu na jej walor praktyczny i doniosłe skutki prawne.

Delivering letters to organizational units in an administrative action

Summary

The problem connected with technical-procedural act which is here a legal institution of delivering letters to organizational units in administrative action, is interesting both in theory and in practice. The legal effects and many advantages in practice show how great the value of the mentioned institution actually is. The process of correctly delivering letters to entities other than natural persons is determined by fulfilling requirements and premises established by legislative body of the country. It means that the whole process is done successfully, if it takes place in an office of an organizational unit and a letter is given directly to a person who has the right to receive it. Non-fulfilment of the conditions described in Article 45 of the Code of Administrative Procedure makes the action of delivering ineffective. Great achievements of judicial decision in the subject of delivering letters, described as entity category, confirm the difficulties of usage of accepted legal resolutions that had been established by the legislative body. Considering the above, the reflection on the mentioned matter is justified.

Keywords: technical-procedural act, organizational unit, person authorised to receive letters, office of an organizational unit, conditions of efficiently delivering letters to organizational units